

[Berlau]

besvarede mit spørgsmål om SAS-piloterne. Det er altså ikke de arbejdsretlige, juridiske aspekter, der er tale om her, men de politiske.

Ikke desto mindre fortsatte arbejdsministeren med højtlesning af en dom fra Arbejdsretten, hvoraf han kunne konkludere stort set det, jeg også sagde i mit indlæg, nemlig at det har noget at gøre med, at der bliver rørt ved det vitale – arbejdspligten – man har i Danmark. Det nytter ikke noget, at der er nogle her, som vil påberåbe sig, at den kan sluses ind under »liv, ære og velfærd«. Kære venner, der er aldrig nogen sinde faldet en dom inden for det arbejdsretlige system til fordel for et æresbegreb på arbejdssiden. Aldrig! Der har aldrig nogen sinde fra Arbejdsrettens side været sagt, at dette gik en arbejders ære for nær, og at man havde ret til at nedlægge arbejdet. Det er det, der er problemet.

Det kan godt være, at man kan forholde sig akademisk til den slags begreber herinde i Folketinget, hvor man er så verdensfjernt fra alt, hvad der foregår ude i det danske samfund, at man kan sige, at det lægger vi bare derindunder, når det ikke kan bruges til en tøddel overhovedet ude i samfundet, som Bøv ville have sagt til Øb i den dér tv-udsendelse.

Til sidst har jeg et spørgsmål til ministeren. I ILO-regi har man vedtaget flere resolutioner og flere udtalelser netop om spørgsmålet om Sydafrika, disse apartheidresolutioner. Har Danmark ikke dér flere gange tilsluttet sig en paragraf, som siger, at arbejdere ikke må forfølges, hvis de ikke vil arbejde, når det drejer sig om Sydafrika? Der har især været tænkt på skibe, fly og andet, hvor folk har nedlagt arbejdet. Danmark har stemt for den slags bestemmelser tidligere. Det er altså kun et spørgsmål om at få det til at suse ind i vores eget system i Danmark.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Povl Brøndsted):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 105:

Forslag til folketingsbeslutning om udbygning af Bedriftssundhedstjenesten for arbejdstagere inden for det grønne område.

Af Tommy Dinesen (SF) m.fl.
(Fremsat 29/1 88).

Sammen med denne sag foretoges den sidste på dagsordenen opførte sag, nemlig:

8) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 106:

Forslag til folketingsbeslutning om adgang for selvstændige erhvervsdrivende inden for det grønne område til at tilslutte sig en Bedriftssundhedstjeneste.

Af Tommy Dinesen (SF) m.fl.
(Fremsat 29/1 88).

Forslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Arbejdsministeren (Henning Dyremose):

Jeg vil starte med at takke forslagsstillerne, ikke for disse forslag, men for, at forslagsstillerne var med til at markere et flertal i Folketinget, som havde lyst til at udvide Bedriftssundhedstjenesten, hvis ikke arbejdsmarkedets parter kunne finde ud af at blive enige. Jeg synes, at det er rimeligt at tage det med i relation til disse forslag, fordi det har noget at gøre med det, jeg vil sige om disse forslag.

Forslagsstillerne har altså sammen med et bredt flertal i Folketinget været med til at gøre den 28. december 1987 til en glædens dag i Bedriftssundhedstjenesten, fordi det var den dag, hvor det baseret på langvarige forhandlinger med DA og LO blev besluttet, at Bedriftssundhedstjenesten skulle udbygges, sådan at den omfattede 150.000 flere ansatte, en udvidelse med 40 pct., og hvor der i øvrigt blev lavet en række ændringer i BST-reglerne, som har gjort, at det er blevet et mere smidigt system. Jeg vil godt slå fast, som jeg gjorde det den 28. december 1987, at udbygningen kan betragtes som en understregning af, at BST har indtaget en vedvarende plads i den forebyggende arbejdsmiljøindsats. Ændringen i regelsættet vedrørende

[Arbejdsministeren]

BST har til formål at sikre, at BST kan fungere som en effektiv serviceorganisation til gavn for virksomhederne og deres ansatte.

Der er altså ingen tvivl om, at der er et bredt folketingsflertal, som mener, at vi skal have en bedriftssundhedstjeneste, og at vi nu har vurderet de børnesygdomme, der var. Vi har taget skridt i retning af en udbygning, og der vil også i fremtiden komme skridt i retning af en øget udbygning. Det tror jeg at vi alle sammen eller i hvert fald et bredt flertal af os kan blive enige om. Det synes jeg er vigtigt at slå fast, inden jeg afviser de to foreliggende forslag. For nu har vi altså besluttet at udvide med 150.000 ansatte, og hvis man kom med yderligere udvidelsesbeslutninger her og nu, ville systemet simpelt hen ikke være i stand til at opfange det. Intet system vil kunne bære en sådan udviklingstakt, når vi skal ansætte, oplære og indplacere de rigtige medarbejdere. Derfor må vi bl.a. på grund af udbygningshastigheden afvise forslagene.

Men det har også været vigtigt i forbindelse med de udvidelser, som er vedtaget – det var også vigtigt for Folketingets flertal sidste år – at udbygningen sker i enighed mellem arbejdsmarkedets parter. Lønmodtager- og arbejdsgiversiden skal i samarbejde være enige om, at det er en god idé. Det er den nødvendige forudsætning for at få velfungerende BST-centre. Denne enighed er ikke tilvejebragt på det foreliggende område. Det er også en grund til at afvise de foreliggende forslag.

Endelig har jeg også lyst til at sige om nogle af de mere konkrete bestemmelser, at man, synes jeg, på en meget usund måde blander sig i den frihed, som parterne har til at vælge, om de vil have virksomheds-BST, BST-centre eller branche-BST. Her bliver det foreslået, at Folketinget skal detailregulere det. Det synes jeg er usundt.

Så bl.a. af de tre grunde afviser jeg de foreliggende beslutningsforslag. Men jeg tilsiger forslagsstillerne, at vi har den samme vilje, som vi havde sidste år, til på en fornuftig og hensigtsmæssig måde i samarbejde med arbejdsmarkedets parter at foretage en udbygning af BST, når tidens fylde kommer.

Taanquist (S):

Vi er godt og vel 100 pct. enige i de tanker, som SF giver udtryk for i beslutningsforslag nr. B 105. Alligevel mener vi, at det er forkert at

frem sætte forslagene, fordi det er forkert at begynde at tage enkeltområder ud og lave specielle forslag om dem.

Det, vi i Socialdemokratiet ønsker, er først og fremmest, at regeringen kunne tage sig sammen til at ratificere ILO-konventionen om bedriftssundhedstjeneste. Hvis den blev ratificeret, havde vi dér automatisk den plan, vi har brug for for at udbygge Bedriftssundhedstjenesten til at omfatte samtlige arbejdstagere i Danmark.

Jeg vil i øvrigt gøre arbejdsministeren opmærksom på, at det er meget godt, at arbejdsmarkedets parter har fundet sammen om et eller andet, så vidt jeg kan forstå en udbygningstakt, der er langsommere end den, jeg selv kunne forestille mig. Den ene side af de parter, nemlig LO-siden, har gang på gang givet udtryk for, at også den først og fremmest ønsker en ratifikation af ILO's konvention. Jeg vil derfor benytte lejligheden til at spørge arbejdsministeren: Hvad sker der egentlig med den? Vi fik vel for næsten et år siden at vide, eller i hvert fald blev det antydnet, at ratifikationen var lige om hjørnet. Vi har overhovedet ikke hørt noget til den i den senere tid.

Vi er som sagt enige i det, der står i beslutningsforslaget her, og i, at det er et farligt område, vi har at gøre med, men jeg mener altså ikke, at vi bør tage enkeltområder ud nu og lovgive specielt for dem.

Med hensyn til beslutningsforslag nr. B 106 synes jeg for at sige det rent ud, at det er noget roderi. Jeg kan heller ikke rigtig se, hvad det er, der står i det. Jeg kan ikke rigtig se, om der er tale om, at man skal have en selvstændig bedriftssundhedstjeneste for de selvstændige. Det vil vi i givet fald være imod. Det er det, der står i indledningen, så vidt jeg kan se, nemlig at de skal have lejlighed til at benytte den før omtalte bedriftssundhedstjeneste på det grønne område. Vi synes, at det selvfølgelig ville være helt i orden, at også de selvstændige arbejdsgivere fik lejlighed til at benytte den bedriftssundhedstjeneste, hvis de i øvrigt syntes, at det var praktisk. Men læser man længere ned i forslaget, ser det ud til, at der skulle oprettes en speciel bedriftssundhedstjeneste for de selvstændige. Hvis man læser bemærkningen til det sidste punkt, »ad 5«, står der vist helt klart, at der skal en speciel bedriftssundhedstjeneste til dette, og det er vi ikke interesserede i.

[Taanquist]

Så jeg må desværre nok, selv om vi er enige i tankerne, afvise SF's forslag.

Pia Christmas-Møller (KF):

Der skal ikke herske nogen tvivl om, at Det Konservative Folkeparti tillægger bedriftssundhedstjenesterne en helt central betydning i arbejdet for at sikre et ordentligt arbejdsmiljø. Derfor er vi også meget tilfredse med den stærke udbygning, som er igangsat her fra 1. januar 1988, sådan som arbejdsministeren netop har refereret det. Der er tale om en så væsentlig udbygning, at der i løbet af godt og vel 1½ år vil være omkring 150.000 flere ansatte, der er omfattet af BST. Lige så vigtigt er det for os, at der er tale om en målrettet indsats, hvor de mest risikobelastede brancher står først for tur. Man kan på den baggrund måske tillade sig at konkludere, at SF halter bag udviklingen med bemærkningerne til beslutningsforslagene. De i bemærkningerne nævnte såkaldte oprindelige intentioner er således i allerhøjeste grad nuværende; de er faktisk allerede i gang.

De forskellige modeller af BST er mange steder – og skal være det – et effektivt redskab i den daglige indsats for arbejdsmiljøet. Det redskab skal bruges optimalt af hensyn til arbejdsmiljøet. Vi ønsker det maksimalt udbygget. Vi vil se resultater, om man vil, af hensyn til arbejdsmiljøet. Det når vi kun ved at stille store krav, men ikke for store. Hvad nytter det at stille BST-ordningen over for så store krav, at alle de gode intentioner braser sammen som et korthus og måske tager de hidtidige resultater med sig? Vi må nødvendigvis tage højde for nogle praktiske forhold såsom den administrative kapacitet, mulighederne for at få kvalificeret personale osv. BST's succes og effektivitet afhænger i høj grad af et positivt samarbejde. Derfor må spørgsmålet om, hvilke brancher der skal med ind under den obligatoriske ordning, løses sammen med parterne.

Det Konservative Folkeparti er med andre ord tilfreds med den udvikling, som allerede er i gang, og vi ser ikke noget konstruktivt formål med SF's to beslutningsforslag. Jeg er helt enig med den socialdemokratiske ordfører, der afviser at tage enkeltforhold op.

Med de ord vil jeg på den konservative folketingsgruppes vegne afvise begge forslag, både beslutningsforslag nr. B 105 og nr. B 106.

Hans Jørgen Holm (V):

Formålet i de to forslag er godt, men SF lander, så vidt jeg kan se, lige midt imellem to stole. Det fremgår da også i nogen grad af bemærkningerne til forslagene, for man erkender faktisk selv, at mange – ja, måske de fleste – af de sikkerhedsmæssige problemer på det grønne område har rod i den dårlige økonomi. Forslagene er ganske enkelt helt ude af takt med virkeligheden, uden føling med, hvad der egentlig foregår.

Som ministeren har oplyst, foregår udbygningen af Bedriftssundhedstjenesten efter de retningslinjer, Folketinget har vedtaget. Efter disse retningslinjer forhandles der også på det grønne område. Der er ikke opnået enighed, og det er jo en situation, der kan opstå i et demokrati.

Nu kommer SF så og vil trække en løsning ned over parterne, gøre sig til overdommer. Jeg vil sige, at nogle åbenbart tror, at blot man lovgiver, så løser man også problemerne.

Jeg skal nævne, at Arbejdstilsynet i det forgangne efterår netop har intensiveret besøgene inden for det grønne område, specielt inden for landbruget. Jeg tror, at de råd og de vejledninger, der gives herfra, og som i øvrigt gives i samarbejde med landboorganisationerne, vil have en ganske betydelig effekt med hensyn til at tjene det formål, som Venstre er enig med SF om: at nedbringe antallet af arbejdsulykker – og jeg vil godt tilføje: det for høje antal arbejdsulykker. Jeg vil også nævne, at i den nye landmandsuddannelse, der lægges op til fra undervisningsministeren, stilles der konkrete krav om viden om maskinbenyttelse, kemikaliehåndtering, sprøjteteknik osv. Jeg vil også nævne, at der foregår et stort oplysnings- og kursusarbejde for de nuværende landmænd, gartnere, frugtavlere m.fl., som var omfattet af det grønne område, netop om kemikaliehåndtering og sprøjteteknik osv.

Jeg tror, denne vej vil løse en lang række af de problemer, der vitterlig er på dette område. Jeg vil også godt sige, at SF's påstand om, at arbejdsmiljøskader i dag er meget større end tidligere, faktisk er noget vrøvl. Der står i bemærkningerne til beslutningsforslag nr. B 105:

»Den daglige arbejdsdag inden for det grønne områdes erhverv er i dag meget anderledes end arbejdsdagen for bare 20 år siden.«

[Hans Jørgen Holm]

Ja, det er korrekt. Men at produktionen er stærkt specialiseret, hvilket forøger arbejdsmiljøproblemerne, det turde være en påstand, som ikke har ret meget med virkeligheden at gøre. Jeg er vel en af de få her i salen, som har erfaringer på området, og jeg kan sige, at der er en lang række områder, hvor man i hvert fald er sluppet for nogle fysisk betingede arbejdsmiljøskader, som har givet en nedslidning, som vi alle må være glade for at vi er sluppet af med.

Jeg har svært ved at opfatte SF's forslag som ret meget andet end jag efter popularitet eller sundhedspopularitet. Det virker som en utidig indblanding i den proces, der er med hensyn til at forbedre de løsninger, der skal til på området, og det virker ikke engang som nogen særlig gennemtænkt indblanding.

Med en lovgivning efter de skitserede retningslinjer vil det sikkert føre til, at statistikken over antal arbejdsulykker nok vil udvise et fald, ikke fordi problemerne løses med lovinitiativet, men fordi beskæftigelsen falder inden for det grønne område, og det er dog et pauvert mål og ikke i overensstemmelse med bemærkningerne. Jeg skal her henvise til de bemærkninger, som er gjort til beslutningsforslag nr. B 106:

»En række andre faktorer har indflydelse på arbejdsmiljøforholdene i landbruget. Der er meget alenearbejde, hvad der kan foranledige, at nogen forsøger at løse opgaver, der overstiger evnerne eller kræfterne. Der arbejdes generelt ofte under et både økonomisk og tidsmæssigt pres. Således sker der flest ulykker i april og september under såning og høst.«

Her er vi nok inde ved noget af det, der er problemet. Det er den økonomiske situation, som landbruget befinder sig i. Derfor vil jeg sige, at forslagene kun tager fat i den synlige del af problemet. Den økonomiske side af dette forslag tager man ikke op; det er 120-130 mio. kr. Forslagene vil koste 120-130 mio. kr.; mon det vil stå mål med de resultater, man vil opnå? Hvor pengene skal komme fra, har man intet bud på.

Jeg vil sige, at det er simpelt hen for meget over for et erhverv, der i øjeblikket er trængt i en grad, som SF åbenbart ikke forstår. Venstre afviser med disse bemærkninger forslagene.

Kirsten Lee (RV):

Det Radikale Venstres ordfører kan ikke væ-

re til stede i salen i dag, og jeg skal derfor tillade mig at fremføre Det Radikale Venstres synspunkter.

Eftersom det er første gang, Folketinget har lejlighed til at debattere Bedriftssundhedstjenesten efter arbejdsministerens udsendelse af den nye bekendtgørelse om Bedriftssundhedstjenesten, kan der være god grund til indledningsvis at knytte nogle kommentarer til de foreløbig opnåede resultater.

Det er tilfredsstillende, at der nu er opnået enighed mellem arbejdsmarkedets parter både om udformningen af en ny BST-bekendtgørelse og om udbygningen af BST i den nærmeste fremtid.

Den enighed, som nu er opnået, vil være helt afgørende for et godt resultat af BST's arbejde fremover. Det er derfor med tilfredshed, at vi i Det Radikale Venstre konstaterer, at et flertal i Folketingets Arbejdsmarkedsudvalg traf det rigtige valg, da man sidste år i juni måned besluttede at støtte arbejdsministerens anstrebninger for at opnå et forlig, og vi vil gerne ønske arbejdsministeren til lykke med det opnåede resultat.

Fra radikal side hilser vi ikke mindst velkommen, at det nu udtrykkeligt i bekendtgørelsen fastslås, at BST-personalet har en direkte ret og pligt til at underrette om forhold, som indebærer umiddelbar fare for de i virksomheden ansatte. Det er en ganske betydelig forbedring.

De to beslutningsforslag, som SF nu har fremsat, går et skridt videre, end den opnåede enighed mellem parterne indebærer, for SF ønsker, at BST skal udvides til også at dække gartneri, skovbrug og landbrug. Desuden foreslås det som noget nyt, at BST på dette område ikke alene skal omfatte de ansatte, men også give mulighed for tilslutning af selvstændige inden for erhvervene. Vi kan unægtelig altså godt spørge os selv, om tidspunktet for disse forslag egentlig er særlig velvalgt nu, hvor der netop er opnået enighed om den videre udformning af BST.

Vi vil ikke bestride, at der på det grønne område er en foruroligende ulykkesstatistik. Når 35 pct. af de statistisk konstaterede dødsulykker forekommer i et erhverv, hvor kun 7 pct. af arbejdsstyrken er beskæftiget, er der god grund til at se nærmere på forholdene. Derfor er det også tilfredsstillende for os, at Arbejdstilsynet har iværksat en flerårig kampagne for at komme specielt ulykkerne i landbruget til livs.

[Kirsten Lee]

Imidlertid er virksomhedsstrukturen i det grønne område af en helt speciel karakter. Det er meget små bedrifter, der dominerer, og som forslagsstillerne selv gør opmærksom på, har området flere selvstændige erhvervsdrivende beskæftiget end ansatte. Derfor er det her mere end måske noget andet sted i dansk erhvervsliv nødvendigt, at udbygningen af BST sker i forståelse med erhvervet selv, og en beslutning om lovgivning på området uden forudgående forhandling er tilsvarende betænkelig.

Det gælder ikke alene beslutningen om at indføre BST, men også stillingtagen til den model, som skal bruges ved BST's opbygning i erhvervet.

Forslagsstillerne opererer med en brancheorienteret BST, men på ekspertsiden er der langtfra enighed om, at en sådan model er at foretrække frem for en centermodel. Specielt er det aldeles uklart, hvilken model erhvervene faktisk selv ønsker. Hvis disse spørgsmål ikke afklares i en dialog med det grønne område selv, er der alvorlig fare for, at Folketingets beslutning vil blive et rent slag i luften og dermed til stor skade for hele BST-tanken.

Det falder også i øjnene, at beslutningsforslagene ikke rummer nogen tidsfrist for, hvornår BST for det grønne område skal etableres. Det efterlader det indtryk, at forslagsstillerne heller ikke selv har en afklaret holdning hertil.

Eksempelvis er der grund til at diskutere, om iværksættelsen af BST for det grønne område er mere hastende end BST for maskinbranchen, der jo heller ikke er omfattet af den nu planlagte udbygningsplan for BST.

I Det Radikale Venstre har vi den opfattelse, at den videre udbygning af BST må ske efter en samlet prioriteret plan. Det er nødvendigt at vurdere, i hvilke brancher behovet for udbygning er størst, og det er også nødvendigt at skabe sikkerhed for, at de nødvendige ressourcer, ikke mindst af personalemæssig karakter, er til stede i forbindelse med udbygningen, og samtidig bør den videre udbygning ske på grundlag af forhandlinger mellem parterne, så der kan tages skyldigt hensyn til deres ønsker.

Det Radikale Venstre kan derfor ikke give tilslutning til de to beslutningsforslag.

Bollmann (CD):

Også i CD er vi godt tilfredse med den udbygning, BST skal i gang med. Man må sige, at

det er en ordentlig mundfuld, men en udvidelse, som den, SF her foreslår, er vel nærmest en umulighed, om ikke andet så af rent praktiske grunde.

Vi er enige i, at en tilslutning til BST selvfølgelig må hvile på indstilling fra de berørte parter, og da der ikke foreligger en sådan, synes vi ikke, forslagene er særlig aktuelle.

Jeg skal ikke forlænge debatten her, for det ville i høj grad blive en gentagelse af, hvad der allerede er sagt, men skal nøjes med at meddele, at vi ikke kan støtte de to forslag.

Annette Just (FP):

Jeg vil gerne indlede med at støtte alt, hvad Venstres ordfører sagde heroppefra. Det var en knagende god gennemgang af, hvorfor disse forslag er så fuldstændig afsindige. Jeg vil gerne føje den bemærkning til, at så længe landbruget – og det opfatter jeg som den største del af det grønne område – står med ryggen mod muren, som tilfældet er, kan vi ikke lægge ekstra byrder på det, og en gennemførelse af disse to forslag ville uden tvivl betyde, at der blev lagt ekstra byrder på landbruget ikke blot økonomisk, men også administrativt.

Jeg tror ikke på, at der er én eneste inden for landbrug, skovbrug eller gartneri, der gør noget forsætligt kritisabelt i denne sammenhæng; jeg ved tværtimod, hvor meget i særdeleshed landbruget har gjort for at gøre det sikrere at arbejde med maskiner, kemikalier osv. Derfor synes jeg, det er et forkert tidspunkt – ja, ikke blot det, det er mere end en enkelt postgang for sent – at gøre opmærksom på, at der er problemer. For vist har der været problemer, men de er ved at blive løst. Sikkerhedsforanstaltningerne på maskinerne, i staldene osv. er ved at være etableret rundt omkring, men det tager lidt tid. Det tror jeg også vi alle sammen kan blive enige om.

Disse to forslag ser jeg i virkeligheden kun som et forsøg på at sparke lige det sidste til dem, der prøver på at overleve, og det synes jeg er unfair. Derfor vil Fremskridtspartiet tage klart afstand fra begge forslag.

Glønborg (KRF):

Da alle de argumenter, som jeg på Kristeligt Folkepartis vegne kunne fremføre for, at det ikke lige netop er på den her foreslåede måde, vi skal fremme Bedriftssundhedstjenesten, allerede er fremført, skal jeg ikke forlænge debatten

[Glønborg]

yderligere, men kun give tilslutning til det fremførte.

Jørgen Tved (FK):

Det er egentlig en køn gang spanking, ordføreren for forslagsstillerne her kommer ud for, og jeg synes faktisk, at den socialdemokratiske ordfører på det nærmeste optrådte helt umenneskeligt, da han sagde, at det er noget forfærdeligt roderi, der står i disse forslag. Jeg synes ikke, at ordføreren for forslagsstillerne skal lades helt i stikken, når han kommer ud i hård søgang og hårdt vejr, og jeg vil derfor sige, at jeg synes, der ligger nogle fornuftige tanker i disse forslag.

Jeg er derimod ikke meget enig med ministeren, når han siger, at der vil ske en udbygning af Bedriftssundhedstjenesten i det omfang, »som vi finder fornødent«, for jeg er bange for, at det vil betyde, at udbygningen kommer til at ske i et tempo, der nærmest kan sammenlignes med snæglens, og det er i hvert tilfælde ikke det tempo, vi mener tingene skal udvikles i.

Vi er som sagt meget positive over for de intentioner – sådan har jeg lært at det hedder – der ligger i forslagene, og derfor kan vi tilsige dem støtte, forstået på den måde, at vi mener, Bedriftssundhedstjenesten skal udvikles.

Når det er sagt, vil jeg dog komme en lille smule malurt i bægeret. Jeg har ikke tilstrækkelig overblik til at vide, om de ressourcer og praktiske muligheder, som er til stede, betinger, at det lige netop er på disse områder, udbygningen først og fremmest skal ske, men det kan udvalgsarbejdet måske afsløre. Jeg synes dog nok, at den statistik, der er anført, giver anledning til nogle overvejelser i retning af, at forslagsstillerne måske ikke har ramt helt så forkert, som andre af ordførerne har givet udtryk for.

Som sagt mener vi, at lidt mere tempo på udbygningen af Bedriftssundhedstjenesten ville være godt også inden for de områder, der her er tale om.

Tommy Dinesen (SF):

Lad mig indlede med at sige tak til ordførerne. Selv om det måske ikke var lige opløftende alt det, jeg fik at vide, var det i hvert fald en god debat om et område, som på mange måder er trængt, som det bl.a. blev fremført af hr. Hans Jørgen Holm og fru Annette Just. Vi fremsætter ikke forslaget for, som det blev sagt, at give

landbruget det sidste spark eller sådan noget. Der er jo også noget, der hedder skovbrug, og noget, der hedder gartneri, og hvis man ikke havde diskuteret dette emne her for lang tid siden, tror jeg ikke, man var kommet så langt f.eks. med hensyn til sprøjtemidler.

Selv om ordførerne ikke var alt for venlige over for forslagene, var de trods alt saglige, for selvfølgelig kan der argumenteres imod nogle af de ting, vi her foreslår. Men i forslagene står der, at det, der er behov for, er, at der sker noget på det grønne område, og det tror jeg ærligt talt ikke der er nogen der vil benægte. Arbejdstilsynet har svært ved at komme derud, fordi det drejer sig om mange små virksomheder og ofte er det enkeltmandsvirksomheder.

Spørgsmålet om bekæmpelsesmidler har jeg været inde på; der er en lav anmeldelsesgrad, og da de mange dødsfald, der har været, er omtalt i bemærkningerne, skal jeg ikke komme nærmere ind på det.

Jeg vil herefter gå over til at kommentere de forskellige ordføreres indlæg og starte med arbejdsministeren, der ligesom jeg glædede sig over det, der var sket med hensyn til BST. Jeg tror det kun var Socialdemokratiet, der ikke var med i den beretning, der blev afgivet om BST; ellers var hele Folketinget med.

Der er sket noget; det har jeg også offentligt takket arbejdsministeren for, og det står jeg selvfølgelig ved. Men vi mener, at landbrugsområdet eller det grønne område burde have været med. Ministeren brugte i den forbindelse udtrykket »når tidens fylde kommer«, og det kunne selvfølgelig godt betyde, at ministeren er klar over problemet, og mener, at det er landbrugets tur, når vi har fået de andre brancher tilsluttet. Det er rigtigt, at der er ikke mange andre end landbruget selv til at betale for det, men det kan ikke være rigtigt, at man skal finde sig i, at f.eks. traktorer ikke er ordentligt sikrede, fordi det koster penge. Det er ikke rart at kunne læse i dagspressen om børn eller unge mennesker, der kommer til skade med traktorer, der ikke er sikrede. Der må man lade være med at sætte økonomien over alt. Jeg forstår godt hensynet til det økonomiske, men der er altså grænser.

Vi har før her i salen behandlet arbejdsministerens digre værk »Vækst og arbejdsmiljø«, og selv om jeg ikke var helt enig med arbejdsministeren dengang, kunne vi alle være enige med

[Tommy Dinesen]

ministeren i det, han mente med rapporten. Men den rummede også noget, som ministeren troede på, og som jeg tror mange håber på, nemlig at vi ved at forske i arbejdsmiljø kan sælge noget knowhow til landmænd andre steder end i Danmark; det er i hvert fald en af de tanker, ministeren selv har været inde på.

Flere ordførere har spurgt, hvilken form for BST det skal være. Ja, vi er kommet med et bud, og et af budene i beslutningsforslag nr. B 106 er noget, som Folketingets Landbrugsudvalg har set i Sverige, og som svenskerne synes er en udmærket måde at gøre det på. Det er jo ikke normalt, at vi prøver at lovgive for de selvstændige, og når vi endelig gør det, får vi at vide, at det er for at sparke dem et eller andet sted. Nej, det er det vitterlig ikke. Det er, fordi vi nærer en vis interesse for det.

Samtidig mener jeg, at forebyggelse er det eneste, man kan foreslå, når man diskuterer sundhedspolitik og mulighederne for at få et nogenlunde ordentligt sundhedssystem, som man gør det for øjeblikket mange steder, ikke mindst på grund af sundhedsministerens udtalelser. Og arbejdsmiljøet er noget af det vigtigste, vi kan bruge i det forebyggende arbejde; det er et af de steder, hvor vi kan se at der er nogle penge at spare inden ret længe, fordi det hele ellers bliver meget værre. Men det tror jeg de fleste er klar over.

Hr. Taanquist mente, at det skulle være under ILO-konventionen. Jamen det har vi da heller ikke noget imod, som vi også sagde, da Socialdemokratiets forslag blev behandlet.

Fru Pia Christmas-Møller var inde på, at de mest risikobelastede skulle komme først. Dertil kan jeg sige, at jeg håber, arbejdsministeren mener, at den gruppe, vi her diskuterer, netop er blandt dem.

Hr. Hans Jørgen Holm var inde på nogle spørgsmål, som jeg har besvaret mere generelt, men jeg vil gerne tilføje, at vi ikke er ude på at optræde som overdommere eller sådan noget og sige til andre, at de skal gøre sådan og sådan. Man kan godt sige, at disse forslag er meget detaljerede – nogle af bemærkningerne er taget fra arbejdsmiljøloven – men vi har pillet nogle af de detaljer fra, som vi ikke mener at de selvstændige har behov for, men som der er behov for inden for skovbrug og landbrug osv.

Fru Kirsten Lee ønskede tillykke med det forlig, der var indgået, og var inde på det med

det brancheorienterede. I den forbindelse vil jeg gerne igen understrege – som flere ordførere har været inde på – at det ville være en udmærket idé, hvis landmændene tog disse spørgsmål op til alvorlig diskussion, for det har de ærligt talt ikke været særlig flinke til.

Lad mig sige det igen: Det er forebyggelse, og landmændene må også med i det; ellers må man bevilge nogle flere penge til Arbejdstilsynet. I så fald er det selvfølgelig nogle andre, der kommer til at betale dem, nemlig arbejdsgiverne, og det har vi heller ikke noget imod, hvis det kan hjælpe på landbrugsområdet.

Nogle af ordførerne har sagt, at vi nu igen blander os i for meget. I den anledning kan jeg sige følgende: På et møde, der blev holdt i efteråret på LO-skolen i Helsingør, hvor arbejdsministeren og undertegnede deltog, blev der fra organisationernes side flere gange sagt – vi blev selvfølgelig også kritiseret for nogle gange at lovgive om for mange ting – at de syntes, det var godt, også fordi dette, at sagen blev debatteret her i salen, måske bidrog til, at debatten også blev ført andre steder end kun lige her.

Arbejdsministeren (Henning Dyremose):

Jeg vil først gerne kvittere for de mange pæne bemærkninger om den udbygning og de regelændringer, som er vedtaget. Man kan ikke lade være med at ærgre sig over, at det forbliver en hemmelighed for befolkningen, at disse venligheder er blevet sagt fra et meget bredt politisk flertal, men det er jo de barske kendsgerninger, vi lever under.

I øvrigt skal jeg kun svare på et enkelt spørgsmål, som hr. Taanquist rejste. Hr. Taanquist mente at huske, at ratifikationen af ILO-konventionen om BST skulle være nært forestående. Det mener jeg ikke at jeg på noget tidspunkt har givet udtryk for her i Folketinget. ILO-konventionen ligger, hvor den ligger, hvor den lå, da den blev lagt, og det har jeg i og for sig ikke tænkt mig at ændre ved, for jeg mener ikke, det er en af de ILO-konventioner, vi skal ratificere, da det ville forudsætte nogle lovændringer, som jeg ikke ønsker at fremme.

Taanquist (S):

Det er selvfølgelig skuffende at høre fra arbejdsministeren. Jeg mener, at vi hele tiden i hvert fald har fået antydning, at den en skønne dag ville blive ratificeret, og at man arbejdede

[Taanquist]

hen imod en ratificering, men det kan vi vel se af de svar, vi har fået i tidens løb fra arbejdsministeren. Jeg er i hvert fald temmelig overrasket over, at den ligger, hvor den blev lagt, og ligger der endnu.

Det ændrer vel i det hele taget også min stilling til noget af det, der er blevet sagt her, idet jeg ligesom er blevet taget til indtægt, ikke mindst af fru Pia Christmas-Møller, for noget, jeg ikke mener.

Jeg vil gerne begynde med at sige til hr. Jørgen Tved, at jeg skam ikke lader min gode ven Tommy Dinesen i stikken, selv ikke i hårdt vejr – forskellen er bare, at han er søstærk, det er jeg ikke, og derfor er vi altså derude, hvor han måske kan klare den bedre, end jeg kan. Men jeg vil som sagt ikke tages til indtægt for noget, som jeg vitterlig ikke har ment. I øvrigt er jeg bestemt ikke enig i det, der er sagt af de forskellige borgerlige ordførere heroppefra; især er jeg ikke enig med Det Radikale Venstres ordfører, fru Kirsten Lee. Fru Kirsten Lees lykønskning til arbejdsministeren med resultatet den 28. december er ikke meget værd, for man har måttet trække arbejdsministeren – med næsten alt, hvad der kunne trække – hen til truet for at få sat noget skub i Bedriftssundhedstjenesten. Man må ikke glemme, at det var denne regering, der vedtog at udsætte udbygningen af Bedriftssundhedstjenesten for 4-5 år siden, medens vi andre har kæmpet på alle mulig leder og kanter for at få den beslutning sat ud af kraft og få en udbygning af Bedriftssundhedstjenesten, og det har der været al mulig grund til.

Til alle de ordførere, der har været inde på, at vi ikke må gabe over mere, end vi kan klare, vil jeg sige, at der er sket en kraftig ophobning af ressourcer igennem 4-5 år, som godt kunne bruges til nu at tage et ordentligt spring fremad, og det kan være, at de skulle bruges i netop denne forbindelse; det vil jeg ikke tage afstand fra. Jeg tror, dette her er et af de områder, der virkelig kræver en udbygning af Bedriftssundhedstjenesten hurtigst muligt. Det, vi tager afstand fra, er bare, at vi skal gribe ind her i beslutningsform.

Fru Annette Just siger, at problemerne er ved at være løst. Nej, intet kan vel være mere forkert. Alle og enhver ved jo, at arbejdsskadernes antal stiger, og at forsikringsselskaberne vander sig under den byrde, de efterhånden står med. På ulykkesområdet, f.eks. på traktorom-

rådet, er det muligt at man har løst nogle problemer, men på arbejdsskadeområdet, især på det grønne område, er der sandelig ikke noget der er ved at være løst. Det er tværtimod noget, der stadig væk er i udvikling, så dér er der i allerhøjeste grad brug for hurtigst muligt at komme i gang med udbygningen af Bedriftssundhedstjenesten.

Mit budskab her er altså, uanset hvad jeg ellers har sagt, at vi stadig væk er indstillet på, at Bedriftssundhedstjenesten skal udbygges så hurtigt som muligt. Det er den eneste vej frem her med henblik på at nedsætte arbejdsskadernes antal, og derfor er hr. Hans Jørgen Holms forestillinger om, hvad dette her koster, også helt forkerte. Det er selvfølgelig noget, vi skal gøre først og fremmest for at spare menneskelig ulykke, men sandelig også for at spare penge. Arbejdsskaderne koster det danske samfund temmelig mange penge, så der er al mulig grund til at sætte alt, hvad vi kan, ind på at få denne stigning stoppet nu, og et af de meget vigtige områder her er altså Bedriftssundhedstjenesten.

(Kort bemærkning).

Hans Jørgen Holm (V):

Det, jeg sagde om de økonomiske omkostninger ved at gennemføre disse forslag, var, at man skulle sætte beløbet i relation til virkningen af disse forslag. Jeg tror, vi med en anden indsats kan nå meget længere end lige nøjagtigt efter de retningslinjer, der er lagt op til i beslutningsforslagene.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagenes overgang til anden (sidste) behandling

vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Povl Brøndsted):

Jeg foreslår, at forslagene til folketingsbeslutning henvises til Arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden:**Tredje næstformand (Povl Brøndsted):**

Der er ikke mere på dagsordenen.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Arbejdsmarkedsudvalget (15/2 88):

Udtræder: Lone Møller (S)

Ny stedf.: Kelm-Hansen (S)

Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 17. februar 1988, kl. 13.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den i salen opslåede dagsorden.

Mødet hævet kl. 17.20